

III. Tilastokonttori.

Tilastokonttorin vuodelta 1929 antama vuosikertomus oli seuraavan sisältöinen:

Konttorin henkilökunta. Edellisenä vuonna avoimeksi joutunut aktuaarintoimi, joka pätevien hakijain puutteessa oli jäänyt täyttämättä, julistettiin uudelleen haettavaksi helmikuussa, ja sitä haki 9 henkilöä, joista rahatoimikamari huhtikuun 9 p:nä valitsi viran haltijaksi tilastollisen päätoimiston avustavan aktuaarin J. R. Torpan; hän ryhtyi hoitamaan virkaa saman kuun 16 p:nä.

Vuoden 1928 alusta täyttämättä olleeseen 1 palkkaluokkaan kuuluvaan laskuapulaisentoimeen otettiin neiti A.-M. Söderlund, ja vuoden menoarvioon otettuun uuteen vahtimestarintoimeen vahtimestarinapulainen E. A. Gröndahl.

Virkavapaina sairauden tähden olivat vuoden varrella seuraavat viranpitäjät: johtaja O. Bruun kolme viikkoa toukokuun 21 p:stä lukien, jolloin rahatoimikamarin kesäkuun 4 p:nä antaman määräyksen nojalla aktuaari J. R. Torppa hoiti johtajan tehtäviä, amanuenssi V. Kuhlefelt aktuaarinvirkaa ja neiti D. Neovius viimeksimainitun virkaa; assistentti K. Hoffström lokakuun 14 ja 31 p:n välisenä aikana, sijaisenaan laskuapulainen A. Emeléus, jonka virkaa hoiti laskuapulainen A.-M. Söderlund ja hänen virkaansa taasen rouva E. von Veh; assistentti I. Juselius heinäkuun 15 ja 26 p:n välisenä aikana, ent. kaupunginkirjuri A. Aure sijaisenaan; assistentti E. Särkisilta heinäkuun 27 ja elokuun 6 p:n välisenä aikana, sijaisenaan samoin herra Aure; laskuapulainen G. Fontell tammi- ja helmikuun, sijaisenaan niinkään herra Aure (hän hoiti viransijaisuutta tammikuun 12 p:stä maaliskuun 11:nteen); laskuapulainen E. Renfors 3 viikon aikana lukien huhtikuun 2 p:stä, sijaisenaan laskuapulainen A.-M. Söderlund, jonka virkaa tänä aikana hoiti rouva E. Persson; laskuapulainen H. Montell heinäkuun 1 p:stä 14:nteen, sijaisenaan herra Aure; laskuapulainen E. Inberg 6 viikkoa syyskuun 16 p:stä lukien, sijaisenaan samoin herra Aure sekä laskuapulainen A. Emeléus kaksi kuukautta helmikuun 23 p:stä lukien, sijaisenaan myöskin herra Aure (hoitaen virkaa maaliskuun 11 p:stä toukokuun 11:nteen). Tässä mainittujen viransijaisuuksien palkkaamiseen tarvittavat määrärahat myönsi rahatoimikamari. Sitäpaitsi nauttivat palkatonta virkavapautta yksityisten asiain tähden aktuaari J. R. Torppa 8 päivän aikana lokakuussa, laskuapulainen A. Emeléus kolme viikkoa toukokuun 21 p:stä lukien sekä laskuapulainen A. Ikonen kesäkuun 25 ja 29 p:n välisenä aikana; kahdella viimeksimainitulla oli sijaisenaan ent. kaupunginkirjuri A. Aure.

Laskun mukaan palkattuina työskentelivät konttorissa eri aikoina neidit D. Neovius ja A. Grönroos, rouva E. von Veh sekä ent. kaupunginkirjuri A.

Aure, viimeksimainittu tammikuun 12 p:stä lähtien, milloin hän ei hoitanut mitään aikaisemmin mainittua viransijaisuutta.

Esiteltäessä tilastokonttorin vuonna 1928 rahatoimikamarille osoittamaa kirjelmää, joka koski kaupunginvaltuuston toimintaa vuosina 1875—87 koskevan selostuksen sekä kunnalliskertomusten yleishakemiston laatimista, kamari tammikuun 15 p:nä päätti kehoittaa konttoria ryhtymään kyseellisiin töihin. Niitä suorittamaan määrättiin tammikuun 21 p:stä lukien kamarin sihteeri H. Dalström, joka pysytettiin entisessä virassaan ja oikeutettiin nostamaan sitä seuraava palkka. Lopeteltuaan vuoden ensimmäisinä kuukausina rahatoimikamarissa hänelle kuuluvien asiain esittelyä hän kertomusvuoden kuluessa sai valmiiksi vuosia 1875 ja 1876 koskevat kunnalliskertomukset, joista edellämainittu ehdittiin painattaa; tarkoitus on samaan nidokseen yhdistää 3 ä 4 vuoden kertomukset.

Siivoojatar S. Kylkisen palkka korotettiin 800 markkaan kuukaudessa tammikuun 1 p:stä lukien. Konttoria varten vuoden varrella vuokrattuja kahta huonetta siivoamaan otettiin rouva M. Nyberg kesäkuun 15 p:stä lukien, ja hänelle myönnettiin 150 markan kuukausipalkka.

Vahtimestarinapulaisena toimi lokakuun 1 p:stä 1928 maaliskuun 1 p:ään 1929 nuorukainen R. Axelsson sekä kesäkuun 1 p:stä nuorukainen A. Gröndahl.

Johtaja sai kutsun yhdistyksen Verein deutscher Städtestatistiker vuosikokoukseen, joka pidettiin Kölnissä toukokuun 13 ja 14 p:nä sekä kansainvälisen tilastoseuran XVIII istuntoon Varsovassa elokuun 21:nä ja seuraavina päivinä, mutta hänellä ei ollut tilaisuutta olla läsnä mainituissa kokouksissa.

Konttorin huoneisto. Kansanlastentarhain tarkastajan kanslialle samasta talosta ja samasta kerroksesta, missä tilastokonttori sijaitsee, vuokratusta 5 huoneen ja keittiön huoneistosta luovutettiin kesäkuun 1 p:stä konttorin käytettäväksi 2 huonetta, ja oli tilastokonttorin maksettava tämän huoneiston koko vuosivuokrasta, 45,000 markasta, tarkastajan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla 15,000 markkaa; tämä meno suoritettiin rahatoimikamarin huoneistoa vuokrattaessa tarkoitusta varten osoittamasta määrärahasta. Kesäkuun 28 p:nä rahatoimikamari osoitti yleisistä käyttövaroistaan 975 markan suuruisen määrärahan huoneiston siivoamiseen ja 1,740 markan suuruisen määrärahan uusien sähköjohtojen asettamiseen sinne.

Uusia julkaisuja. Vuoden varrella ilmestyivät tilastokonttorin toimesta seuraavat yhdeksän julkaisua:

Helmik.	18 p:nä	Helsingin kaupungin tilasto. Helsingfors stads statistik. I. Terveysten- ja sairaanhoito. Hälso- och sjukvård. 13. 1924—26. VI + 170 + 128 siv.
Maalisk.	3 »	Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 39. 1926. IV + 226 + 188 siv.
Huhtik.	18 »	Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 39. 1926. IV + 228 + 188 siv.
Heinäk.	19 »	Helsingin kaupungin tilasto. Helsingfors stads statistik. II—III. Ulkomaan kauppa ja merenkulku. Utrikes handel och sjöfart. Uusi sarja. Ny serie. 2. 1928. IV + 20 + 92 siv.
Heinäk.	26 »	Kommunalkalender för Helsingfors stad. 8. 1929. VIII + 258 siv.
Elok.	8 »	Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. 6. 1928. VIII + 106 siv.

- Elok. 8 p:nä Kommunal författningssamling för Helsingfors stad. 6. 1928. VIII + 106 siv.
- Jouluk. 11 » Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 40. 1927. IV + 264 + 196 siv.
- Jouluk. 27 » Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. Statistisk årsbok för Helsingfors stad. 22. 1929. XIV + 338 siv.

Vuoden lopussa oli painossa vuoden 1927 suomalainen kunnalliskertomus, mistä oli painamatta ainoastaan hakemisto, vanhempien kunnalliskertomusten uuden sarjan alku sekä V (viimeinen) osa kaupunkia koskevat asetukset sisältävää kunnallista käsikirjaa, joka oli myöhästynyt osin odoteltaessa tulossa olevaa, mutta toistaiseksi ilmestymätöntä kansakouluasetusten koodifointia, osin kirjapainon viivyttelyn vuoksi; viimeksimainittu julkaisu valmistuu kuitenkin kesäksi 1930. Vuoden varrella painettiin vielä vuoden 1929 asetuskokoelmaa 4 vihkoa, jotka täydennettyinä vuoden lopulla julkaistuilla asetuksilla varustetaan nimilehdellä ja hakemistolla ja nidotaan kirjaksi. Sitä paitsi konttori toimitti seuraavat ylipainokset kunnallisesta käsikirjasta sekä 1928 ja 1929 vuoden asetuskokoelmasta: Helsingin kaupungin rakennusjärjestys (350 suom., 300 ruots. kpl.), Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen muutos (400 suom., 400 ruots. kpl.); Sääntö Helsingin kaupungin palkkasääntöisten virkojen haltijoilta vaadittavasta kielitaidosta (200 kpl.); Helsingin kaupungin kuorma-ajuritaksa (900 kpl.); Helsingin kaupungin matkustussääntö (200 kpl.); Työväenopistojen ohjesäännöt (200 suom., 100 ruots. kpl.); Luettelo, käsittävä Helsingin kaupungin katujen y. m. nimet (200 suom., 200 ruots. kpl.); sekä Helsingin kaupungin kansakoulujen tarkastajaneuvoston johtosääntö (500 suom., 200 ruots. kpl.); näiden lisäksi otettiin liikenneohjesäännöstä uusi painos (1,000 kpl.).

Konttorin vuoden varrella ilmestyneiden julkaisujen laadinnassa tehdyistä muutoksista mainittakoon seuraavat:

Terveyden- ja sairaanhoitotilasto, joka käsitti vuodet 1924—26, ilmestyi nyt ensimmäisen kerran kaksikielisenä julkaisuna rinnakkaisin suomen- ja ruotsinkielisin tekstein, minkä lisäksi julkaisun sisällystä tuntuvasti karsittiin painatuskustannusten vähentämiseksi. Kun sen lisäksi käytettiin pienempiä kirjasinlajeja, kävi mahdolliseksi supistaa julkaisu 298-sivuseksi, jota vastoin edellinen, niinikään kolmivuotiskautta käsittelevä vuosikerta, molemmat julkaisut yhteen laskien, käsitti 938 sivua. Karsinta suoritettiin pääasiassa kaupunginvaltuuston tarkoitusta varten asettaman komitean edotusten mukaan, mitkä valtuusto hyväksyi vuonna 1927. Ensi sijassa jätettiin pois liian yksityiskohtaisina pidettyjä taulukoita, aikaisempiin vuosiin kohdistuvia yleiskatsauksia ja pidempiä ajanjaksoja valaisevia vertailuja sekä lopuksi suhdelukuja sisältäviä taulukkoja, nämä luvut kun tarvittaessa voidaan laskea julkaisujen absoluuttisten lukujen perusteella.

Kunnalliskalenterissa lyhennettiin eri laitoksia ja viranomaisia koskevia selostuksia jättämällä niistä pois itsestään selvät ja vähemmän tärkeät tiedot. Toiselta puolen taas otettiin uuteen osastoon erinäisiä kaupungin viranpitäjän yhtymiä koskevia tietoja; tarkoituksena oli julkaista kalenterissa myöskin kunnan työntekijäin järjestöjä koskevia tietoja, mutta ne eivät katsoneet voitavansa antaa konttorille siihen tarvittavia alkutietoja.

Vuosikirjasta jätettiin pois erinäisiä taulukkoja, koska niihin sisältyvistä asioista osottautui mahdolltomaksi saada tuoreita tietoja, ja otettiin sen sijaan useita uusia taulukkoja, joiden tarkoituksena ensi sijassa oli valaista kaupungin liikenneoloja.

Avun ja tietojen antaminen muille viranomaisille. Kuten lähinnä edellisinäkin vuosina konttori sai sosialiministeriöltä kuukausittain elinkustannusindeksiä koskevia tietoja, minkä jälkeen konttori laski vuokraindexiluvun kaupunginvaltuuston lokakuun 7 p:nä 1925 tekemän päätöksen mukaan ja antoi rahatoimikamarille, rahatoimikonttorille ja kaupungininsinöörille lähinnä edellisen kuukauden indeksitiedot.

Toukokuun 13 p:nä konttori antoi rahatoimikamarille lausunnon socialiministeriön tekemästä esityksestä, että järjestettäisiin tiedustelu kaupungin vuokratason selville saamiseksi kesäkuun 1 p:n jälkeen, ja kamari antoi toukokuun 17 p:nä mainitun tiedustelun järjestämisen konttorin tehtäväksi. Se toimitettiin samalla tavalla kuin aikaisemmin. Kerätyt tiedot yhdisteltiin tilastokonttorissa, jonka jälkeen valmiit taulukot alkuaineistoinen lähetettiin socialiministeriölle.

Entiseen tapaan lähetettiin merenkulkuhallitukselle laivaliikennettä satamissa ja satamakannantaa vuonna 1928 koskevia tietoja. Kuten tavallisesti konttori laati Uudenmaan läänin maaherran vuosikertomukseen kuuluvat taululiitteet, mikäli ne koskivat Helsingin kaupunkia.

Tilastokonttori suoritti lisäksi vuoden varrella harvinaisen suuren määrän erilaatuisia selvityksiä ja tutkimuksia.

Rahatoimikamarina varten konttori suoritti kaupungin viranpitäjille sairauden johdosta myönnettyjä virkavapauksia koskevan tiedustelun, joka kuitenkin ulotettiin ainoastaan tapauksiin, joissa sairastuneelle oli määrätty ja palkattu sijainen. Kirjelmästä, jossa konttori toukokuun 30 p:nä selosti tämän tiedustelun tuloksia, ilmeni, etteivät eri virastot olleet järjestelmällisesti eikä yhdenmukaisesti kirjanneet kyseellisiä virkavapauksia, minkä tähden olisi ryhdyttävä tätä tarkoittaviin toimenpiteisiin.

Kaupunkiliiton pyydettyä maan kaupungeilta niiden arkisto-oloja koskevia tietoja konttori rahatoimikamarin kehoituksesta keräsi kysymyksessä olevat tiedot kaupungin eri laitoksilta sekä lausui kesäkuun 19:nä päivätyssä kirjelmässään rahatoimikamarille, että kaupungin arkistoesineitä ei olisi luovutettava valtion maakunta-arkistolle, vaan että näytti välttämättömältä perustaa kaupunkiarhisto, mihin voitaisiin sijoittaa virastojen vanhemmat asiakirjat.

Metsätieteellisen koelaitoksen laskuun kerättiin kaupungin kiinteistöjen polttoainekulutusta koskevia tietoja, jotka oli tarkoitettu käytettäväksi maan halkojenkulutusta laskettaessa.

Maanviljelyshallituksen toimeenpaneman yleisen maanviljelystiedustelun tilastokonttori toimitti Helsingin kaupungin osalta, jolloin hankittiin satoa, kotieläinten lukua y. m. koskevat tiedot niiltä viljelyksiltä, jotka annettujen ohjeiden mukaan oli otettava huomioon. Tiedustelua ei suoritettu loppuun kertomusvuoden kuluessa.

Rahatoimikamarille tehtiin erinäisiä laskelmia, jotka koskivat kaupungin kiinteistöjen arvoa, niiden palovakuutusmäärää sekä suoritettuja palovakuutusmaksuja.

Rahatoimikamarin määräyksestä tilastokonttori toimitti tarjona olevan tilaston ja muiden hankittujen tietojen perusteella tutkimuksen, jonka tarkoituksena oli saada selville, mitä hyötyä kaupungille olisi Helsingistä johonkin kohtaan Porin rataa suunnitellusta rautatiestä. Tutkimuksen tulokset konttori ilmoitti rahatoimikamarille elokuun 14:nä päivätyssä kirjelmässä.

Haagissa olevalle kansainvälisen tilastoseuran pysyväselle toimistolle lähetettiin useita toimiston julkaisemaan *Annuaire des grandes villes*-nimiseen hakemistoon tarvittavia tietoja sisältäviä taulukoita.

Suuri joukko koti- ja ulkomaisia kunnallisia y. m. viranomaisia ja yksityishenkilöitä pyysi vuoden varrella Helsinkiä koskevia tilasto- y. m. tietoja, ja konttori koetti, mikäli mahdollista, täyttää asianomaisten toivomukset. Niinpä annettiin sosialiministeriölle yksityiskohtaisia tietoja rakennustoiminnasta, Rooman kunnallisille viranomaisille autojen luvusta sekä autotaksasta, tri E. O. Wiklundille Tukholmaan väestötilaston järjestelystä, tri H. Haussteinille Berliiniin ja tri J. Mellylle Budapestiin veneristen tautien levenemisestä, Forschungsinstitut für Fremdenverkehr-laitokselle Berliiniin matkustajain lukumäärästä y. m.

Raha-asiatilasto. Vuoden kuluessa suoritettiin loppuun niiden tiedustelukaavakkeiden suuritöinen täyttäminen, jotka tilastollinen päätoimisto oli lähettänyt saadakseen aineistoa kaupunkien raha-asioita valaisevaa tilastoa varten, minkä jälkeen tiedot lähetettiin tilastolliselle päätoimistolle. Kuten edellisessä vuosikertomuksessa mainittiin, on tästä aiheutunut työ ollut sangen vaivalloista, koska tiedustelukaavakkeita ei voitu täyttää ainoastaan tilinpäätöskertomuksen avulla, vaan oli tilaston monessa tapauksessa perustuttava kirjanpitoKirjoihin ja todisteihin.

Jo aikaisemmin alkuun pantu yksityiskohtainen tilastollinen selvitys kaupungin raha-asioista vuosisadanvaihdoksen jälkeisenä aikana otettiin kertomusvuonna jatkuvasti käsiteltäväksi, mikäli työvoimia oli käytettävissä. Konttori aikoo erityisessä julkaisussa valaista kaupungin talouden muodostusta ja sen raha-asiaan kehitystä pidempänä ajanjaksona.

Toimenpiteet kunnallisen tilaston parantamiseksi. Saadakseen kunnallisten viranomaisten uudisrakennustoiminnasta laatiman tilaston sekä sanomalehdille ja yleisölle siitä annetut tiedot yhdenmukaisemmiksi konttori kertomusvuonna teki rakennustarkastuskonttorin kanssa sopimuksen kyseellisen tilaston laadintatavasta. Tilastokonttorin laatimat taulukot lähetetään kuukausittain rakennustarkastuskonttoriin, joka vastaisuudessa käyttää yksinomaan tätä tilastoa.

Kaupungin sairaalain hallituksen anottua kaupunginvaltuustolta sairaaloille oikeutta saada vuosittain julkaista vuosikertomuksensa oli tilastokonttorilta vaadittu lausuntoa asiasta. Elokuun 17:nä päivätyssä kirjelmässään konttori lausui, että sen mielestä sairaaloiden ja terveydenhoitoviranomaisten vuosikertomukset olisi julkaistava vuosittain siten, että terveyden- ja sairaanhoitotilasto vuodesta 1930 lukien jaettaisiin kahteen osaan, joista toinen, mainitut kertomukset käsittävä, ilmestyisi vuosittain, ja toinen, joka sisältäisi varsinaisen terveydenhoidollisen tilaston, kuten ennen, joka kolmas vuosi. Rahatoimikamari yhtyi tähän konttorin lausuntoon, kuitenkin siten, että vuotuinen julkaisu ei saisi maksaa 20,000 markkaa enempää eikä kolmivuotiskertomus 30,000 markkaa enempää. Kaupunginvaltuusto ratkaisi asian lokakuun 2 p:nä rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti.

Jouduttaakseen terveyden- ja sairaanhoitotilaston ilmestymistä tilastokonttori pyysi terveydenhoitolautakuntaa ja kaupungin sairaalain hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin, jotta niiden alaiset laitokset ja toimihenkilöt saataisiin lähettämään vuosikertomuksensa konttorille hyvissä ajoin.

Tilastokonttori laati ehdotuksen uudeksi kuolemansyytilastossa käytettäväksi nimistöksi, pitäen esikuvana osin kansainvälistä, vuoden tarkistuksessa uudestimuovailtua nimistöä, osin skandinavista nimistöä, joka jo on otettu käytäntöön Norjassa. Esitys lähetettiin ensimmäisen kaupunginlääkärin tarkastettavaksi.

Tehdystä esityksestä rahatoimikamari oikeutti konttorin erinäisin ehdoin

julkaisemaan kaupungin kiinteistöjä uudestiarvioitaessa saatuja arvoja koskevat tiedot, joita aikaisemman päätöksen mukaan oli pidetty salaisina.

Mainittakoon lopuksi, että tilastokonttori vuoden varrella rahatoimikamarille lähettämässään kirjelmässä ehdotti, että kysymys kunnallisesta väestöluettelosta otettaisiin uudelleen harkittavaksi. Esityksen tuloksena oli komitean asettaminen asiaa tarkemmin pohtimaan, jolloin tilastokonttorin johtaja valittiin komitean jäseneksi.

T. Hartmanin aineisto kaupungin historiaa varten. Kaupunginvaltuuston päätettyä ostaa aineiston, jonka arkistonhoitaja T. Hartman-vainaja oli koonnut kirjoitettavakseen ottamaansa kaupungin historiaa varten, rahatoimikamari antoi tilastokonttorille toimeksi ottaa talteen kysymyksessä olevat asiakirjat. Koska niitä ei voitu sopivasti säilyttää konttorin vuokrahuoneistossa, teki konttori valtionarkiston kanssa sopimuksen kokoelman tallettamisesta sille ja toimitti rahatoimikamarin asiamiehen kanssa sen inventoimisen. Sittemmin konttori esitti kamarille, että asiamiehelle annettaisiin tehtäväksi tehdä valtionarkiston kanssa kirjallinen sopimus kokoelman säilyttämisestä, sekä että konttori vapautettaisiin edelleen huolehtimasta siitä, minkä esityksen rahatoimikamari hyväksyikin marraskuun 12 p:nä.

Konttorin menot ja tulot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin konttorille myönnettyjä määrärahoja käytettiin.

Tili.	Määräraha.	Lisämääräraha.	Yhteensä.	Menot.	Säästetty (+) tai ylitetty (—) määrä.
Palkkaukset	612,100	¹⁾ 17,491	629,591	626,683 05	+ 2,907 95
Tilap. apulaiset	95,700	—	95,700	95,609 20	+ 90 80
Painatuskustannukset	²⁾ 577,727 66	—	577,727 66	384,272 25 ³⁾	+ 193,455 41
Vuokra	60,000	—	60,000	60,000	—
Lämpö ja valo	11,100	—	11,100	11,097	+ 3
Siivous	11,500	⁴⁾ 975	12,475	12,474 40	+ — 60
Tarverahat	20,000	⁵⁾ 4,000	24,000	23,676 80	+ 323 20
Elinkustannustiedustelu	⁶⁾ 67,800	—	67,800	69,840	— 2,040
Yhteensä	1,455,927 66	22,466	1,478,393 66	1,283,652 70	+ 194,740 96

Tämän lisäksi tulivat vielä aikaisemmin mainitut määrärahat, kahden lisähuoneen vuokra, 8,750 markkaa, sekä sähköjohtojen asettamiseen 1,740 markkaa.

Erinäisten kalustoesineiden ostoon myönnettiin osin kaluston ostomäärärahasta, osin rahatoimikamarin yleisistä käyttövaroista yhteensä 33,505 markkaa, joista kuitenkin säästy 538: 15 markkaa. Näillä varoilla ostettiin m. m. Dalton-laskukone 17,400 markalla, Elux-pölynimijä 2,185 markalla, 12 konttorituolia 3,480 markalla, kirjoituspöytä tuoleineen 2,686: 50 markalla, Kardex-kaappi kortteineen 2,935 markalla, nuottikaappi 1,325 markalla sekä muutamia sähkölämmityskojeita ja pöytälamppuja 698: 40 markalla.

Julkaisujen myynnistä kertyi konttorille vuoden varrella tuloja 3,616: 70 markkaa.

¹⁾ Siirretty viranpitäjän sairaslomanaikaisten sijaispalkkioiden määrärahadista. — ²⁾ Tähän sisältyy vuodelta 1928 siirretty määrä, 298,727: 66 markkaa. — ³⁾ Siirrettiin vuoteen 1930. — ⁴⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 28 p. kesäk. 5,415 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. lokak. 6,693 §. — ⁶⁾ Siirretty vuoden 1928 määrärahoista.

Vuoden 1930 menosääntö. Konttorin rahatoimikamarille lähettämä vuoden 1930 menosääntöehdotus päättyi 1,227,110 markkaan ja kaupunginvaltuusto hyväksyi sen sellaisenaan.

Kirjasto lisääntyi vuonna 1929 539:llä numerolla.

Lähtevien toimituskirjain luku oli 2,998. Näistä oli lähetettyjä kirjelmia 709 ja jaettuja julkaisuja 2,289. Enemmän tai vähemmän täydellisiä sarjoja konttorin julkaisuja lähetettiin vuoden varrella Upsalan yliopiston kirjastoon, Göteporin kaupunginkirjastoon ja New Yorkin Public Library'in; ensinmainittu laitos lähetti puolestaan konttorille täydellisen sarjan aikakauslehteä *Ekonomisk tidskrift*.
